

عنوان پایان‌نامه به فارسی : اصول و مبانی جرم‌انگاری

عنوان پایان‌نامه به انگلیسی : Principles and Foundations of Criminalization

اطلاعات مربوط به دانشجو: تلفن :

نام و نام خانوادگی دانشجو : شماره دانشجویی : رشته : حقوق گرایش : جزا و جرم‌شناسی

اطلاعات مربوط به استاد راهنما:

نام و نام خانوادگی استاد راهنما : دکتر محمد علی جاهد رشته تحصیلی : حقوق گرایش اصلی : جزا و جرم‌شناسی گرایش فرعی:

آخرین مدرک تحصیلی : دکتری رتبه دانشگاهی : استادیار نحوه همکاری با دانشگاه : تمام وقت

تعداد پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد در حال راهنمایی دانشگاه آزاد اسلامی : 6 سایر دانشگاه‌ها :

تعداد پایان‌نامه‌های دکتری تخصصی در حال راهنمایی دانشگاه آزاد اسلامی: سایر دانشگاه‌ها:

اطلاعات مربوط به اساتید مشاور:

نام و نام خانوادگی استاد مشاور 1 : دکتر علیرضا لطفی رشته تحصیلی : حقوق گرایش اصلی : خصوصی گرایش فرعی:

آخرین مدرک تحصیلی : دکتری رتبه دانشگاهی : استادیار نحوه همکاری با دانشگاه : تمام وقت

تعداد پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد در حال راهنمایی دانشگاه آزاد اسلامی: سایر دانشگاه‌ها:

تعداد پایان‌نامه‌های دکتری تخصصی در حال راهنمایی دانشگاه آزاد اسلامی: سایر دانشگاه‌ها:

نام و نام خانوادگی استاد مشاور 2 : رشته تحصیلی: گرایش اصلی
گرایش فرعی:

آخرین مدرک تحصیلی: رتبه دانشگاهی نحوه همکاری با دانشگاه:

تعداد پایان نامه های کارشناسی ارشد در حال راهنمایی دانشگاه آزاد اسلامی: سایر دانشگاه ها:

تعداد پایان نامه های دکتری تخصصی در حال راهنمایی دانشگاه آزاد اسلامی: سایر دانشگاه ها:

نظر کمیته تخصصی گروه:

موضوع و طرح پژوهش پایان نامه آقای ... رشته حقوق جزا و جرم شناسی در جلسه مورخ کمیته
تخصصی گروه مطرح شد با تعداد رأی مثبت از کل رأی مورد تصویب اعضاء قرار گرفت. قرار
نگرفت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	نوع رأی		توضیحات
		موافق	مخالف	
1	دکتر محمدعلی جاهد			
2	دکتر علیرضا لطفی			
3	دکتر مظفر باشکوه			
4	دکتر جواد واحدیزاده			
5				

مدیر گروه: تاریخ: امضاء:

نظر شورای پژوهشی دانشکده :

موضوع و طرح پژوهش پایان نامه آقای ... رشته حقوق جزا و جرم شناسی در جلسه مورخ شورای
پژوهشی دانشکده مطرح شد با تعداد رأی مثبت از کل رأی مورد تصویب اعضاء قرار گرفت.
قرار نگرفت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	نوع رأی		توضیحات
		موافق	مخالف	
1				

				2
				3
				4
				5

رئیس اداره امور پژوهش دانشکده :	تاریخ:	امضاء:
رئیس دانشکده :	تاریخ:	امضاء:

نظر شورای پژوهشی واحد:

سرپرست حوزه پژوهشی واحد:	تاریخ:	امضاء:
--------------------------	--------	--------

موضوع و طرح پژوهش پایان نامه آقای دانشجوی مقطع : کارشناسی ارشد رشته حقوق جزا و جرم شناسی که به تصویب شورای تخصصی گروه و دانشکده مربوط رسیده بود، در جلسه شماره مورخ شورای پژوهشی واحد مطرح شد و پس از بحث و تبادل نظر با تعداد رأی مثبت از کل رأی مورد تصویب اعضا قرار گرفت. □ قرار نگرفت. □

عنوان پایان نامه به فارسی : اصول و مبانی جرم انگاری

عنوان پایان نامه به انگلیسی : Principles and Foundations of Criminalization

کلمات کلیدی : جرم انگاری ، سیاست جنائی ، حقوق کیفری ، اصول ، مبانی ، جرم ، مجازات

پرسش اصلی پژوهش :

1 - تلقی قانون گذار ایرانی از ایجاد یک رفتار مستوجب کیفر و به عبارت بهتر از جرم انگاری چیست ؟

2 - مهمترین اصول حاکم بر جرم انگاری کدام ها می باشند ؟

3 - مهمترین مبانی جرم انگاری چه می باشد؟

بیان مسئله:

بررسی جرم انگاری، محتاج تبیین جرم و ویژگی‌ها، ماهیت و حدود مترتب بر آن است. به بیان دیگر، جرم انگاری ذاتاً و ابتداءً و حسب مورد، در خصوص هر یک از عناوین ملاک نظر یک مقنن، معلق به تلیق بایسته های حقوق جزای عمومی و حقوق جزای اختصاصی است. ناگفته پیداست که، هر فعل یا ترک فعل و رفتاری را که قانون گذار بر آن مجازاتی در اقسام ملاک نظر بار و بر آن ضمانت اجرائی مترتب می‌داند، وصف جرم داشته و نتیجه جرم انگاری است. این تعریف در منظر عرف و شرع، ماحصل تفکر خاص است. جرم انگاری در کنار هر عنوان، وصف خاصی را متبادر بوده لکن در کلیت امر، استنباط از نظر مقنن، متأثر از توجه به قواعد خاصی در جرم دانستن افعال بوده و در حقوق کیفری ایران، این فرض اجتناب ناپذیر، منصرف بر عمومات اسلام و فقه حاصل از آن است. جرم انگاری را فرایندی دانسته اند که به موجب آن قانون گذار با در نظر گرفتن هنجارها و ارزش‌های اساسی جامعه و با تکیه بر مبانی نظری مورد قبول خود و طبعاً متأثر از نظام عقیدتی مشخص، فعل یا ترک فعلی را ممنوع و برای آن ضمانت اجرای کیفری وضع می‌کند بر این اساس، جرم انگاری امری پسینی و مبتنی بر علوم زیر ساختی همچون فلسفه حقوق، فلسفه سیاسی و علوم اجتماعی است. لذا مبنا و اتکاء جرم انگاری بر مفاهیمی چون اخلاق، حق، عدالت و قدرت و نهایتاً آزادی بوده و اهداف ناشی از آن، ناظر بر تلقی دولت از رفتارهای مغایر هنجارهای مسلم اجتماعی است. مبانی نظریات وصف جرم انگاری، بنا به دیدگاه‌های عدیده موثر بر آن، در تقابل با اندیشه و نظریه سیاست جنائی، به چالش کشیده شده و نوعاً مواخذه می‌گردد. چرا که بر خلاف اندیشه‌های رایج، در جرم انگاری، عملاً، ملاحظه و ملاک نظر بر ایجاب سیاست کیفری و وجوب و امر بر اعمال مجازات بوده و متأثر از مولفه‌های اساسی سیاست جنائی که واجد مقدمات و نهایتاً موخرات و نتایج خاص است، نبوده و نیست. لذا در این رساله و مختصر بر آنیم تا ضمن تبیین اندیشه‌های حاکم بر جرم انگاری و نتیجه منبعث از آن (یعنی کیفر)، نوعاً امکان تقابل یا تعامل آن با سیاست جنائی ملاک نظر قرار گرفته و سیاست جنائی مقبول که موثر بر جرم انگاری باشد (بر خلاف برخی که این امر را بالعکس تعریف نموده اند) ارائه شود، چرا که اعتقادمان بر این است که حوزه وسیع سیاست جنائی معقول و منطبق با جایگاه و ساختار یک اجتماع، خود می‌تواند نظم مقرر و دیدگاه متصور و ملاک نظر قانون گذار را در جرم انگاری تغییر دهد.

پیشینه پژوهش (در بیان مختصر پیشینه پژوهش دانشجو باید به کلیه مراجع ذکر شده در بخش فهرست مراجع اشاره کند رجوع به مراجع باید براساس شماره مرجع یا حروف اول نام نویسندگان باشد بدیهی است که در صورت استفاده از هریک از حالت‌های فوق، مراجع معرفی شده در بخش فهرست مراجع نیز باید برحسب شماره مرجع یا حروف اول نام نویسندگان مرتب شده باشد):

- راب وایت و فیونا هینس در خصوص جرم انگاری می‌نویسند: جرم انگاری یا جرم تلقی کردن قانونی یک فعل یا ترک فعل، فرایندی است که به وسیله آن رفتارهای جدیدی به موجب قوانین کیفری، مشمول قانون جزا می‌گردد. [در قبال آن مفهوم جرم زدائی که به معنای دقیق کلمه، یعنی زدودن برچسب و عنوان مجرمانه از یک عمل یا یک رفتار قرار دارد]. در هر حال این سوال مطرح است که چه کسی قوانین و چرا قوانین را ایجاد کرده و منافع چه کسانی در آن انعکاس می‌یابد. [1]

- ریموند کسن معتقد است، این سوال که رفتار مجرمانه به چه دلیل بوجود می‌آید، پرسشی است که از دیر باز مطرح بوده است. وی همچنین معتقد است که تمامی جوامع و گروه‌های انسانی دارای هنجاری خاص خود هستند که با یک تداوم خاص در مدت زمانی طولانی بوجود آمده‌اند، قوانینی که سرپیچی از آنها مستوجب مجازات است [2]

- کیت سوتیل، مویرا پیلو و کلر تیلور می‌نویسد، جرم نتیجه برچسب زنی بوده و بطور قطع تحولات نظریه برچسب زنی موثر در پیش فرض‌های جرم‌شناسی و نهادهای عدالت کیفری، نظیر نیروی پلیس که توانائی برچسب زنی انواع خاصی از رفتار و گروه‌های مشخص از اشخاص دارند، بوده است. [3]

- علیرضا فیض ، جرم و لغزش و بدنبال آن کیفر ، از آغاز پیدایش انسان پدید آمده و این نخستین جنایت ، از باب عبرت ، مورد اشاره قرآن قرار گرفته است . به نظر ایشان خداوند راه هایی را از طریق پیامبران برای اصلاح بشر ابلاغ کرده و آخرین راه درمان درمان قانونی کردن جرائم و کیفر آن ها ، برای ریشه کن کردن جرم و نهایتاً اصلاح مجرم است . لذا قانون گذاری ، منحصرأ حق خداوند محسوب و بدین ترتیب ، جرم انگاری در حقوق جزای اسلام ، متأثر از اوامر و نواهی متذکر الهی و به تبع آن شرع بوده و نتیجه آن تجلی عدل و رحمت و اسعۀ الهی است . [4]

- علی حسین نجفی ابرند آبادی ، ضمن تبیین مکتب واکنش اجتماعی ، می نویسد ، در کشورهای انگلوساکسون که پلیس دارای اختیارات زیادی زیادی است که ممکن است با سوء استفاده از این وصف ، باعث برچسب زنی و تکرار جرم شود . ایشان معتقدند ، توده جرائم (80%) مصنوعی و ساختگی بوده و قانون گذار بسته به نیاز عصر خود آنها را و خود باعث دامن زدن به افزایش جرم می شود . [5]

- پرویز صانعی عقیده دارد که ، جرم یک مفهوم ذاتی و طبیعی نیست تا در تمام جوامع یکسان باشد ، لذا در جوامع و دوران های مختلف ، اعمال متفاوتی جرم شناخته شده است ، بدین ترتیب مسئله ای که از نظر اجتماعی حائز کمال اهمیت است این که در یک جامعه به خصوص چه مقام یا مقامات ، با چه صلاحیتی ، برای حفظ چه منافعی و از چه طریقی بعضی اعمال را جرم شناخته و مجازات می کند . به قول « بکر » جرم به اعمالی اطلاق می شود که روی آن برچسبی نصب شده و در هر اجتماع باید تحقیق کرد و دید که چه عامل یا عواملی صلاحیت نصب چنین برچسبی را روی اعمال خاص دارند . [6]

- دلماس مرتی معتقد است ، سیاست جنائی شامل مجموعه روش هایی می شود که هیات اجتماع با توسل به آنها پاسخ های به پدیده مجرمانه را سازمان می بخشد [7]

- علی حسین نجفی ابرند آبادی اعتقاد دارند که ، تعریف ، تعیین ، اجرا و اعمال ضمانت اجرای کیفری ، از اختیارات و حقوق ذاتی دولت بوده و قدرت های عمومی با توسل به این فرض از مصالح اجتماعی و ارزش های کیفری حمایت می کنند . ایشان مجازات و اشکال مختلف و چگونگی اعمال آن را ، نشانگر ماهیت و راهبرد های سیاست های جنائی هر دولت می داند . [8]

فرضیه ها:

- 1 . مقنن ایرانی به تاسی از قانون اساسی، فروض جرم انگاری خود را بر مبانی نظری و تعلیمات اسلام و نظرات فقهی استوار نموده است.
- 2 . تضمین نظم عمومی و صیانت از حقوق فردی مهمترین اصول جرم انگاری می باشد.
- 3 . توجه به اندیشه های مذهبی و دینی و حمایت از جامعه مهمترین مبنای جرم انگاری می باشد.

اهداف پژوهش:

- 1 . بررسی اصول و مبانی نظری جرم انگاری
- 2 . بررسی روش ها و مبادی جرم انگاری در حقوق کیفری ایران
- 3 . بررسی مبانی سیاست جنائی
- 4 . بررسی تقابل یا تعامل جرم انگاری و سیاست جنائی

جنبه نوآوری یا هر ویژگی جدید تحقیق فعلی نسبت به تحقیقات قبلی (توسط استاد راهنما تکمیل شود) :

با عنایت به اینکه حقوق کیفری ایران، مبتنی بر حقوق جزای اسلام و متأثر از قواعد شرع است و توجهاً به قلّت منابع مرتبط با بحث مورد نظر و با التفات به ارتباط پایان نامه با حوزه های متعدد حقوق کیفری بویژه نظریات و مکاتب نوین جرم شناسی، موضوع حاضر نوعاً خاص و واجد جنبه نوآوری است .

روش کار:

الف - روش پژوهش :

* روش پژوهش بصورت کتابخانه ای - اسنادی خواهد بود.

ب - روش گرد آوری اطلاعات :

* استفاده از کتب ، مجلات و نوشتارها سایت های حقوقی و جمع آوری و بررسی آنها

ج - ابزار گرد آوری اطلاعات :

* فیش های مطالعاتی

* کسب نظر اساتید دانشگاهی و عندالاقضاء حوزوی و نیز مراجع دخیل در امور حقوقی

د - روش تجزیه و تحلیل اطلاعات :

* روش تجزیه و تحلیل و بررسی ، بصورت تحلیلی - توصیفی خواهد بود .

فهرست مراجع: (مراجع معرفی شده در این بخش باید برحسب شماره مرجع یا حروف اول نام نویسندگان مرتب شده باشد) :

1 . وایت (راب) هینس (فیونا) ؛ درآمدی بر جرم و جرم شناسی ، ترجمه میر روح الله صدیق بطحایی اصل ، تهران ، نشر دادگستر ، چ 1 ، سال 1381

2. کسن ، موريس ، اصول جرم شناسی ، ترجمه مير روح ا ... صديق بطحائي اصل ، تهران ، نشر دادگستر ، چ 1 ، سال 1385

3. سوتيل (کيت) ، پيلو (مويرا) ، تيلور ، شناخت جرم شناسی ، ترجمه مير روح الله صديق بطحايي اصل ، تهران ، نشر دادگستر ، چ 1 ، سال 1383

4. فيض ، دكتور عليرضا ، مقارنه و تطبيق در حقوق جزای عمومي اسلام ، سازمان چاپ و انتشارات ، چ 7 ، تابستان 1385

5. نجفي ابرند آبادی ، دكتور علي محمد ، تقريرات درس جرم شناسی ، تهيه و تنظيم محمد صادري توحيد خانه ، سال تحصيلی 82 - 81

6. صانعی ، دكتور پرويز ، حقوق جزای عمومي ، انتشارات طرح نو ، چ 1 ، 1382

7. مارتی ، مي ري دلماس ، نظام هاي بزرگ سياست جنايي ، ترجمه علي حسين نجفي ابرند آبادي ، تهران ، نشر ميزان ، چ 1 ، چ 1 ، پائيز 1381

8. بولک ، برنار ، کيفر شناسی ، ترجمه دكتور علي محمد نجفي ابرند آبادی ، انتشارات مجد ، چ 7 ، 1386

جدول مواد مصرفی مورد نیاز:

ردیف	نام ماده	مقدار
1		
2		
3		
4		

فهرست آزمایشهایی که لازم است خارج از دانشگاه انجام شوند :

ردیف	عنوان آزمایش	محل انجام آزمایش
1		
2		
3		
4		

سایر ملزومات:

نتایج تحقیقات و پایان نامه های دانشجویان و درآمدهای مالی ناشی از آن متعلق به دانشگاه آزاد اسلامی اردبیل بوده و هیچ شخصیت حقیقی یا حقوقی بدون اجازه دانشگاه حق بهره برداری از آن را نخواهد داشت. لذا دانشجو و اساتید راهنما و مشاور متعهد می شوند کلیه مفاد بخشنامه های 87/75384 مورخ 86/3/22 و 87/251094 مورخ 87/7/29 را در رابطه با حفظ حقوق مادی و معنوی دانشگاه رعایت کنند و مسئولیت عواقب حاصل از عدم رعایت مفاد بخشنامه های فوق را می پذیرند.

نام و نام خانوادگی و امضاء استاد راهنما : دکتر محمدعلی جاهد

نام و نام خانوادگی و امضاء استاد مشاور 1: دکتر علیرضا لطفی

نام و نام خانوادگی و امضاء استاد مشاور 2:

نام و نام خانوادگی و امضاء دانشجو:

نام و نام خانوادگی و امضاء مدیر گروه رشته : دکتر محمدعلی جاهد

نام و نام خانوادگی و امضاء رئیس دانشکده یا مدیر تحصیلات تکمیلی: